

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет економіки та менеджменту

ЗБІРНИК ТЕЗ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

**“Сільські території України: стан і перспективи
розвитку”**

*присвяченій 120 – річчю з часу створення громадської організації
«Сільський господар»*

16-17 травня 2019 року

Львів – 2019

Організаційний комітет конференції

- Стибель В. В.** Голова організаційного комітету, ректор Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, доктор ветеринарних наук, професор
- Федець О. М.** заступник голови організаційного комітету, проректор з наукової роботи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
- Гримак О. Я.** декан факультету економіки та менеджменту, кандидат економічних наук, доцент
- Парубчак І. О.** завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, доктор наук з державного управління, професор
- Степанюк О. І.** завідувач кафедри інформаційних технологій в менеджменті, кандидат фізико-математичних наук, доцент
- Поперечний С. І.** завідувач кафедри маркетингу, кандидат економічних наук, доцент
- Музика П. М.** завідувач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, доктор економічних наук, професор
- Шульський М. Г.** завідувач кафедри менеджменту, доктор економічних наук, професор
- Кушнір Л. П.** в.о. завідувача кафедри історії України, економічної теорії та туризму, кандидат економічних наук, доцент
- Подоляк М. В.** завідувач кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми, кандидат педагогічних наук, доцент
- Березівський Я. П.** доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, заступник декана ФЕМ, кандидат економічних наук
- Вовк М. В.** доцент кафедри менеджменту, заступник декана ФЕМ, кандидат економічних наук
- Секретаріат оргкомітету**
- Саламін О. С.** доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, кандидат економічних наук

Куницька-Іляш М.В. доцент кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, кандидат економічних наук

Максим В. Л. старший викладач кафедри економіки підприємства, інновацій та дорадництва в АПК імені І. В. Поповича, кандидат економічних наук

Адреса оргкомітету: ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького, м. Львів,
вул. Пекарська, 50, 79000, E-mail: conferencefem120@gmail.com

НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Основні напрями інноваційного розвитку агропродовольчого підкомплексу України.
2. Маркетингова діяльність у сфері виробництва та переробки сільськогосподарської продукції.
3. Інвестиційне забезпечення розвитку сільських територій в Україні.
4. Розвиток сільських територій в умовах децентралізації.

ІСТОРІЯ ЗАСНУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР”

В 1899 році за ініціативою священників та прогресивної української інтелігенції в Галичині було засноване громадське Товариство «Сільський господар», яке стало національним центром господарського життя українського селянства, піднесення агрономічної культури та професійної освіти. Товариство захищало господарські інтереси селян на всіх рівнях влади та органів самоврядування, турбувалося про державну допомогу, надавало безоплатну юридичну консультацію щодо купівлі і продажу землі, нерухомості, одержання кредитів, поширювало передові методи господарювання.

Товариство «Сільський господар» формувало зразкові господарства, закладало дослідні поля, розсадники фруктових дерев, розводило племінну худобу, птицю, займалося насінництвом, пропагувало мінеральні добрива та сільськогосподарські машини

«Сільський господар» був дуже популярним серед селян і вже 1913 року налічував 88 філій, 1325 гуртків і 32 тис. членів. Близько ста діячів товариства працювало безоплатно, з них – 15 службовців і агрономів.

Важливим завданням товариство вважало розвиток сільськогосподарського шкільництва. При централі Товариства «Сільський господар» у Львові 1928 року була створена секція сільськогосподарського шкільництва на чолі з Й. Райківським. Товариство заснувало вищі сільськогосподарські курси в Коршеві біля Коломиї, в Янчині Перемишлянського повіту, сільськогосподарські школи у Скнилові біля Львова, у Шибаліні Бережанського повіту, в Окшові біля Холма, рільничий ліцей у Черниці Жидачівського повіту.

У 30-ті роки ХХ століття товариство перейшло від агротехнічної пропаганди до активної економічної діяльності. «Сільський господар» став власником і співвласником кількох промислових підприємств, учасником різних акціонерних компаній.

З 1935 року при Товаристві «Сільський господар» почала працювати секція сільських господинь, яка у багатьох селах за допомогою інструкторів-жінок організувала курси хатнього господарства, куховарства, кравецтва, птахівництва.

Вже в 1939 році у Товаристві «Сільський господар» нараховувалось майже 160 тис. членів. Продукція українського селянства наповнювала не тільки місцевий ринок, але і успішно конкурувала на закордонних ринках. В розбудові спілчанського та кооперативного руху визначну роль зіграли Є. Олесницький, Є. Храпливий, К. Паньківський, І. Витанович, М. Луцький, Ю. Павликовський, М. Холєвчук, А. Романенко та інші діячі.

При товаристві «Сільський господар» діяла організаційна секція, в яку входили «Ревізійний союз кооперативів», «Центросоюз», «Маслосоюз», «Центробанк», «Народна торгівля», «Земельний банк іпотечний», «Товариство просвіта», «Рідна школа», «Союз українок», «Українське технічне товариство». Всі ці організації діяли в тісному зв'язку, за єдиним виробленим планом, хоча організаційно були автономними і незалежними.

Товариство створювало в селах бібліотеки і активно займалося видавничою діяльністю. Щорічно «Сільський господар» видавав понад 100 назв книг та брошур. Значними тиражами продавалися видання: двотижневик «Сільський господар», журнали «Український пасічник», «Практичне садівництво», «Хліборобська молодь», «Сад і город», а також брошури на сільськогосподарську тематику. Ця література мала величезний вплив для раціоналізації господарства.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ З ВТОРИННИХ РЕСУРСІВ АПК

Гончарук І. В.

Вінницький національний аграрний університет

dnistervnau2017@gmail.com

При веденні сільськогосподарського виробництва утворюється велика кількість побічних продуктів і відходів. Багато видів таких відходів є загрозою для навколишнього середовища. Відходи тваринництва виділяють сморід і парникові гази - двоокис вуглецю і метан. Вони містять патогенну флору, що робить протизаконним внесення їх у ґрунт без додаткової переробки та очистки. Це несе серйозні ризики для якості води, повітря, ґрунтів, біорізноманіття та здоров'я людей. Ці проблеми можна вирішити шляхом вищезгаданих ресурсів для отримання біогазу, орієнтуючись на північноамериканський та європейський досвід.

На виробництво біогазу йдуть відходи сільськогосподарських підприємств, тваринницьких комплексів, птахоферм, підприємств харчової та переробної промисловості, загалом різні види відходів рослинного і тваринного походження. Насамперед це стосується відходів, схильних до процесу біодеградації. Біогаз як продукт біодеградації, що має високий вміст метану, може бути перетворений на: електроенергію, яка, в свою чергу, реалізується за «зеленим тарифом»; тепло (для власних потреб підприємства або на продаж); гарячу воду.

Для України це відносно новий тренд, який набуває все більшої популярності серед місцевих господарств, зважаючи на свою перспективність. Адже сучасні технології дозволяють перетворити видобуток біогазу на прибутковий бізнес.

Біогаз - газ, отриманий з біомаси, що використовується як паливо. Виробництво енергії з біогазу не шкідливе для оточуючого середовища, оскільки не спричиняє додаткову емісію парникового газу CO₂ і зменшує кількість органічних відходів. На відміну від енергії вітру і сонячного випромінювання, біогаз можна отримувати незалежно від кліматичних і погодних умов. На відміну від викопних джерел енергії біогаз в Україні має відновлюваний потенціал - 3,2 млрд. куб. м., який залишається невикористаним (табл. 1) [1].

Таблиця 1

Енергетичний потенціал біогазу в Україні, 2013 р.*

Вид біомаси	Теоретичний потенціал, млн. т	Частка, доступна для отримання енергії, %	Економічний потенціал, млн. т у.п.
Біогаз з відходів та побічної продукції АПК	1,6 млрд. м ³ метану (CH ₄)	50	0,97
Біогаз з полігонів ТПВ	0,6 млрд. м ³ CH ₄	34	0,26
Біогаз із стічних вод (промислових та комунальних)	1,0 млрд. м ³ CH ₄	23	0,27
Всього	3,2 млрд. м ³ CH ₄	-	1,5

*Джерело: таблиця сформована автором за даними Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України

Сучасне європейське сільське господарство та біогазові технології вже стали нероздільними поняттями. За оціночними даними Європейської біогазової асоціації, близько у 50% європейських фермерських господарств встановлені біогазові установки. У Німеччині налічується близько 10 000 фермерських біогазових установок різної потужності. Частка біогазу у поставках первинної енергії у Данії вже доходить до 22% - фактично країна впритул підійшла до повного заміщення природного газу очищеним біогазом.

У 2016 році в Китаї функціонувало понад 30 мільйонів малих і середніх біогазових станцій, що використовують в якості сировини відходи тваринництва, в Індії - 10 мільйонів. Широко застосовуються невеликі сімейні установки в Непалі, В'єтнамі, Японії. В Італії з 1591 діючих біогазових станцій 1466 розташовані на фермах і використовують відходи

тваринництва. З 301 біостанції у Польщі - 75 працюють на коров'ячому і свинячому гної. Така ж тенденція спостерігається у найбільших біогазових комплексах світу.

Біогазовий ж сектор України залишається нерозвинутим через низку факторів. У квітні 2018 року загальна потужність вітчизняних біогазових установок, за інформацією Біоенергетичної асоціації України, сягала лише 40,6 МВт. При цьому, близько половини біогазових потужностей припадає на станції, встановлені на полігонах твердих побутових відходів, тобто міських звалищах. На АПК і харчову промисловість - близько 20 МВт потужностей (табл. 2). І це при тому, що вже зараз за рахунок біогазових технологій аграрні підприємства можуть замінити близько 3,2-4,6 млрд куб. м природного газу на рік, що повністю покриває потреби українського сільського господарства [2].

Таблиця 2

Біогазові станції України, які виробляють електричну енергію за «зеленим тарифом» у 2018 році*

Підприємство	Область	Встановлена потужність, МВт	Виробництво електричної енергії у 2018 р. млн. кВт * год.
ПП «МПП «Латекс»»	Закарпатська	0,6	0,782
ТзОВ «Гудвеллі Україна»	Івано-Франківська	1,166	6,642
ТОВ «Екопрод»	Донецька	1,487	6,703
ТОВ «Рокитнянський цукровий завод»	Київська	2,382	11,650
ТОВ «Городище-Пустоварівська аграрна компанія»	Чернігівська	2,406	2,304
ТОВ «Комерцбудпласт»	Херсонська	3,12	11,134
ТОВ «Теофіпольська енергетична компанія»	Хмельницька	5,109	31,672
ПрАТ «Оріль-Лідер»	Дніпропетровська	5,692	42,239

* Джерело: таблиця сформована автором за даними Біоенергетичної асоціації України

Висновки. Виробництво біогазу в сільськогосподарських підприємствах вирішить ряд проблем і перспектив аграрного виробництва:

- створюються нові можливості одержання сільськогосподарськими підприємствами додаткових грошових доходів;
- забезпечується продовольча та енергетична безпека держави;
- зменшення залежності сільськогосподарських виробників від імпорту палива;
- вирішуються соціальні проблеми у сільській місцевості шляхом створення нових і збереження існуючих робочих місць;
- зменшується забруднення навколишнього природного середовища небезпечними речовинами, в тому числі відходами тваринницьких ферм.

Список використаних джерел

1. Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://saee.gov.ua>.
2. Біоенергетична асоціація України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.uabio.org>.

ЗМІСТ

ІСТОРИЯ ЗАСНУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР”	4
Бежук О. М. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	5
Вовк М. В. ФІНАНСОВА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ.....	6
Гірняк К. М. ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИМИ ТЕРИТОРІЯМИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	7
Гончарук І. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ З ВТОРИННИХ РЕСУРСІВ АПК.....	9
Гончарук Т. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОГАЗУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇН.....	11
Гримак О. Я. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ.....	13
Данчевська І. Р. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	14
Кіндрат О. В. ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ ЯК НЕОБХІДНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	15
Козій Б.І., Степанюк О. І. АЛГОРИТМ ОБЧИСЛЕННЯ РАЦІОНІВ ГОДІВЛІ ТВАРИН ТА ПЛОЩ ПОСІВУ КОРМОВИХ КУЛЬТУР.....	16
Кропивко М. М. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІМЕЙНИХ ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	17
Липчук В. В., Липчук Н. В. ЗНАЧЕННЯ АГРОТУРИЗМУ В РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	18
Минів Р. М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ М'ЯСНОГО ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ.....	19
Новосад В. П. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ У ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ.....	21
Огірко О. В. МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ – МЕЦЕНАТ ТА ПОКРОВИТЕЛЬ ТОВАРИСТВА «СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР».....	22
Паламаренко Я. В. ПЕРЕРОБКА ВІДХОДІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИЦТВ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ОРІЄНТИР РОЗВИТКУ АПК: ЕКОЛОГІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ ВЕКТОР.....	23
Посиляєва К. І., Шерстюк С. В., Посиляєв В. В. МАРКЕТИНГОВИЙ АНАЛІЗ У СИСТЕМІ ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	24

Сава А. П.	
ОСОБЛИВОСТІ ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ...	25
Сас Л. С., Белдик В. В., Наздрачова З. І.	
ІННОВАЦІЙНЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	27
Степанюк О. І., Сеник Ю. А.	
ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ В АНАЛІЗІ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	29
Терлецька О. В.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ НА ПРИКАРПАТТІ ТА В КАРПАТАХ.....	30
Урба С. І.	
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРА В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	31
Чуйко Н. В., Храпач К. Г.	
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	32
Шеленко Д., Каліка С., Короленко Л.	
МАРКЕТИНГОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ, ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	33
Яворська Т. І., Агеєва І. В.	
ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРИ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	35
Врчхка В. В.	
CENTRAL BANK AND ITS ROLE IN MARKET ECONOMY.....	36
Lytvyn R. I.	
FDI IN PROVISION OF FOOD SECURITY AND SUSTAINABLE AGRICULTURE'S INNOVATION DEVELOPMENT IN THE SCOPE OF EU COOPERATION.....	38
Prishlyak N. V.	
INSTITUTIONAL BASICS OF WASTE MANAGEMENT FOR AGRICULTURAL ENTERPRISES.....	40
Tokarchuk D. M.	
HANDLING OF AGRICULTURAL WASTE IN UKRAINE: MODERN STATE AND PROSPECTS.....	41